У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
— Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 210. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ЛИСТОПАДА 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 17, 1970 No. 210. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 16 листопада 1970 р.

В АМЕРИЦІ

ВСІ 75 ПАСАЖИРІВ І ЧЛЕНІВ ЗАЛОГИ ЛІТАКА типу „ДС-9" загинули в Апаляцьких горах, поблизу Тристейтового аеродрому. В тому винайнятому реактивному літаку поверталіся спортовці з Університету Маршала з гриця в Північній Кароляйні. Їхній політ тривав яких 40 хвилин. На борту, крім спортової молоді, були також представники стейтової леґіслятури, декілька лікарів та інших громадян, котрі фінансово допомагали спортовцям. У легкому тумані й доші літак напевно зачепився за верхи гір і впав, охоплений полум'ям, на землю. В 1970 році це найбільш трагічний випадок в американському повітряному транспорті.

КРАЙОВИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КОМІТЕТ після останніх виборів має понад 9 мільйонів долярів заборговань. Завдяки заходам новообраного скарбника Роберта Ставса, Демократична Партія від березня 1970 р. діставала від жертводавців приблизно 135 тисяч долярів місячно, рівно стільки, скільки потрібно для праці Крайового Комітету. Але, щоб відповідно підготуватись до майбутніх виборів у 1972 р., Демократична партія повинна різко зменшити свою заборгованість. Її скарбник Р. Ставс сподівається зменшити той борг на 2-3 мільйони дол. за 9 наступних місяців.

ПІСЛЯ ДВОРІЧНОЇ МОВЧАНКИ полковник американських Повітряних Сил Норріс Оверлі з Дітройту розповів, що означає потрапити до полону в Північному В'єтнамі. Полк. Оверлі належить до групи 9-ох американських старшин, які були в комуністичному полоні і яким північні в'єтнамці дозволили повернутись. Він повернувся в 1968 р. і довгий час зберігав мовчанку, але тепер посвідчив, що військовий полон у Північному В'єтнамі — це щось таке, чого ще не бачив світ: „Це гірше гітлерівських кацетів і північнокорейських таборів". Під час допитів його нещадно били. Департамент Оборони ЗСА має відомості, що в Північному В'єтнамі ворог затримує 1 429 американських військовополонених.

ПРЕЗИДЕНТ СВІТОВОГО БАНКУ РОБЕРТ МЕКНАМАРА заявив на засіданні Економічно - Соціяльної Ради ОН, що в країнах, які лише починають розвивати свою економіку, відбувається занадто прискорений процес урбанізації. Саме в тих країнах вже тепер с половина з усіх міст світу, що мають населення в півмільйона осіб. Але в тих країнах будівництво міст відбувається без врахування можливостей забезпечити працею населення, без необхідних санітарно - гігієнічних умов. Більшість людей у таких нових містах живуть у тісноті. МекНамара сказав, що треба виробити загальний план будови нових міст.

ВИСТУПАЮЧИ В ДЖАН ГОПКІНС УНІВЕРСИТЕТІ, колишній найвищий суддя, 79-річний Ирл Воррен сказав, що організоване злочинство та поширення наркотиків у ЗСА були б не можливі, коли б не було корупції, яка зачіпає також представників влади. Воррен стверджував на основі свого 20-річного досвіду на посту губернатора Каліфорнії, що організоване злочинство може існувати лише тоді, коли представники влади його толерують.

У СВІТІ

АНДРЕЯ АМАЛЬРІКА СОВЄТИ ЗАСУДИЛИ після дводенної розправи у Свердловську наприкінці мин. тижня на 3 роки кацету і на таку саму кару засудили студента Лева Обожка, який нібн поширював книжку Амальріка „Чи СССР переживе до 1984 року?" Ту книжку видано за кордоном, вона була заборонена в СССР. Амальріка судили за знеславлювання СССР, що його нібн допустився також в інтерв'ю з кореспондентом американської радіостанції Вілліямом Колем, якого видалено за те з СССР. Амальрік твердив на суді, що совєтський режим слабий, бо боїться критики, якої проте не можна зліквідувати засобами насильства.

У СИРІЇ ПЕРЕВЕДЕНО державний переворот: владу захопило військо під проводом військового міністра генерала Гафеза аль-Ассада, який виарештував всю керівну верхівку включно з президентом Сирії Нуреддином аль-Аттасі. Західня преса припускає, що хоч новий режим також націоналістичний і протиізраїльський, проте таки буде поміркованішим і прихильнішим супроти Заходу.

У ВАРШАВІ ЗАКІНЧИЛИСЯ в минулу суботу 14 листопада переговори між Західньою Німеччиною і Польщею про нормалізацію їхніх взаємин. Останнє засідання міністрів закордонних справ Вальтера Шееля і Стефана Єндриховського тривало 6 годин і скінчилося о 5-ій над ранком. У цьому тижні підпишуть договір ініціялами, за яких два-три тижні відбудеться його урочисте підписання. Тому тексту того договору ще не оприлюднено.

У ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМІ БУВ збитий американський стежний неозброєний літак „РФ-4" за 100 миль на північ від демілітаризованої смуги. У відповідь на перестрогу збоку американського секретаря оборони Мелвіна Лерда проти обстрілювання комуністами літаків, на місію яких Північний В'єтнам погодився за ціну припинення його бомбардування, речник Північного В'єтнаму в Парижі заперечив, наче б Північний В'єтнам прийняв будь-які передумови щодо припинення бомбардування та заповів, що Північний В'єтнам далі буде обстрілювати такі американські „шпигунські" літаки.

БРИТАНІЯ СТАНЕ ЧЛЕНОМ Европейської Економічної Спільноти — при успіху теперішніх переговорів — від 1 січня 1973 року, але її господарство буде вповні достосоване до економіки шістьох членських держав ЕЕСпільноти щойно від січня 1978 року. Те саме стосується Ірляндії, Норвеґії і Данії.

Висліди змагань українських футбольних клюбів

„Чорноморська Січ", Нюарк, розгромила свого суперника дружину „Ель Кондоріто" з рахунком воріт 11:1 у мистецьких змаганнях Футбольної Ліґи стейту Ню Джерзі, які відбулися минулої неділі, 15-го листопада в Оранж, Н. Дж. Воротами для „Ч. Січі" поділилися: Лужняк 4, М. Фарміга 2, Зарембa 2, Л. Вільчак 2 і Дуда 1

УСК Ню Йорк переміг італійську дружину „Інтері-Джуліяна" з рахунком 2:1 в минулонедільних змаганнях з циклу гор за чемпіонат і Чашу ЗСА.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ З'ЯСОВУЄ ПРОБЛЕМИ ВНУТРІШНЬОЇ І ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон (В. Д.). — Понад 400 представників різних американських красвих організацій з цілого краю мали нагоду почути, дискутувати та ставити питання на різні проблеми внутрішньої і закордонної політики Америки під час дводенної Краєвої Конференції в справі закордонної політики Державного Департаменту, що відбулася тут у четвер і п'ятницю, 12 і 13-го листопада. В конференції взяли участь 13 представників від різних українських організацій: п-ні Юлія Добрянська, п-ні Юлія Карпин, п-на Віра А. Довгань, Степан Н. Скубик, Володимир Претка, М. Дольницький і інж. Володимир Маєвський — всі з Вашингтону інж. Володимир Чопівський з Фініксу, Арізона, д-р Володимир Душник і Михайло Шпонтак з Ню Йорку, Петро Пуцило з Джерзі Сіти, п-ні Стефанія Вовчок з Філядельфії та Андрій Чорнодольський з Балтимору.

Під час пленарної сесії в першому дні конференції представники Державного Департаменту виголосили ряд доповідей про різні аспекти американської закордонної політики, з чого багато було присвячено Об'єднаним Націям. Порушено такі справи як пропонована „реформа" в Об'єднаних Націях, політики „роблення миру" та „вдержання миру" і голосна дискусія в пресі про допущення комуністичного Китаю в членство Об'єднаних Націях. Були сильні запевнення урядових представників Америки, що, хоч американський уряд може дещо зм'ягшити своє становище в справі комуністичного Китаю, він буде противитися проти членства тієї комуністичної країни в Об'єднаних Націях, та що Вашингтон ніколи не залишить національну китайську республіку (Тайван), яка є випробованим союзником Америки. Промовці підчеркували важливу ролю молоді в Об'єднаних Націях; американський Уряд є вповні свідомий цієї ролі, яку відограє молодь у нинішньому світі, тому він призначує багато молодих чоловіків і жінок на дипломатичні пости. У відповідь на запит, чи комуністичні члени контролюють Об'єднані Нації та ЮНЕСКО, американські урядові чинники відповіли, що всі рішення в Об'єднаних Націях переходять більшістю голосів, тому то Америка мусить рахуватися з більшістю. Америка офіційно

(Закінчення на стор. 3-ій)

Після виборчої перерви Конґрес починає нову сесію

Вашингтон. — У вівторок 17 листопада ц. р. Конґрес ЗСА починає, після понад чотиритижневої перерви, встановленої для участи сенаторів і конґресменів у виборах, свою нову сесію. Для розгляду і схвалення в Палаті Репрезентантів і в Сенаті чекає велика низка законопроєктів, які були відкладені під час попередньої сесії, в тому числі сім законопроєктів у ділянці бюджету, законопроєкти про Суспільну Опіку і виборчу реформу, торгівлю, рівні права для жінок та багато інших. В конґресових колах вважають, що й ця нова сесія не поладить більшости із залеглих законопроєктів і що взаємини між урядом і Конґресом зазнають деякого погіршення передусім з огляду на загострену виборчу кампанію з обох боків під час минулих виборів. Вислід виборів, у яких демократи втратили 2 місця у Сенаті і здобули 9 мандатів у Палаті Репрезентантів, вказує на те, що демократи не будуть квапитися із схваленням запропонованих чи бажаних урядом през. Ніксона законопроєктів. З другого боку, також і сам уряд і республіканці відтягатимуть полагодження деяких законопроєктів аж до скликання сесії нового Конґресу в січні цього року, в якому республіканський уряд сподівається мати особливо ж у Сенаті більше прихильних для його планів і реформ сенаторів, як у теперішньому Сенаті.

ЗСА сподіваються, що СССР зрезиґнує з бази для підводних човнів на Кубі

Вашингтон. — Згідно з інформаціями з урядових кіл, З'єднані Стейти Америки добилися після семи тижнів секретних переговорів із Совєтським урядом порозуміння в справі запланованої Совєтським Союзом будови бази для підводних човнів в порті Сієнфуеґос на Кубі. З метою побудовання такої бази був присланий до Куби совєтський тендер ще яких два місяці тому, проти чого запротестували рішуче ЗСА, вимагаючи дотримання американсько - совєтського договору, в якому Москва погодилася на те, що вона не буде інсталювати на Кубі ні ракет й іншої нуклеарної зброї, ані не буде будувати атомових баз для підводних човнів. У висліді переговорів між урядами обох країн Совєтський Союз мав зрезиґнувати із своїх плянів. Доказом прийняття Москвою американських вимог мало б бути негайне виведення з порту Сієнфуеґос совєтського тендеру, призначеного для зберігання нуклеарної зброї і допомоги в випусканні нуклеарних ракет із підводних човнів. Совєтський тендер мав би від'їхати з Куби протягом найбільше наступних двох або трьох днів. З'єднані Стейти Америки попередили Совєтський Союз, що будь-яка спроба заінстальовувати совєтські ракетні бази на Кубі чи в інших країнах Латинської Америки або ж підводити туди совєтські тендери для підводних човнів, буде трактована як ворожий акт і загроза для американсько - совєтських взаємин.

В коледжі св. Петра в Джерзі Сіти буде курс історії України

Джерзі Сіти—Департамент історії коледжу св. Петра затвердив предложений проф. д-ром Константином Савчуком, проєкт курсу історії України, який відбудеться в літньому семестрі 1971 року.

З уваги на обмежене число викладових годин курсом не можна буде обняти історії Руси - України та княжого і литовського періодів. Він обійматиме тільки такі періоди: а) козацька держава 1648 - 1764, б) Україна під Росією і Австро-Угорщиною, в) незалежна Українська держава 1917 - 1921 рр. і г) Україна в рямцях СССР від 1922 до 1970. В кожному з тих періодів буде підкреслено політичні, дипломатичні і культурні розвоєві тенденції в пов'язанні з історичними подіями і рухами. Слухачам буде подана основна бібліографія друкованих англійською мовою праць про Україну. Треба сподіватися, що українські студенти, які живуть або студіюють інші науки в метрополітальній окрузі Н. Йорку-Ню Джерзі скористають з цієї нагоди і зголосяться слухати цих викладів.

В Італії критикують Папу за його „сердечність" супроти Громика

Папа Павло VI вручує якусь ближче невизначену медалю совєтському міністрові закордонних справ Андреєві Громикові (зліва), із яким Папа відбув дружню 80-хвилинну розмову.

Рим. — Впливовий римський щоденник „Ль Темпо", пов'язаний з консервативною Християнсько-демократичною партією, виступив з різкою критикою Папи не так за те, що Папа прийняв на авдієнції совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика в четвер 12-го листопада ц. р., як за „сердечність", яку проявив супроти Громика, в противенстві до холоду, що його проявив був супроти президента Ричарда Ніксона під час прийняття його на авдієнції 28 вересня ц. р. Ту статтю підписав відомий італійський консервативний журналіст Енріко Маттеї. В минулу неділю група студентів розкидувала на площі св. Петра протестаційні летючки. „Ль Темпо" пригадав, що Папа вагався в грудні 1967 р., чи взагалі прийняти тодішнього президента Линдона Джансона і погодився на це щойно буквально за три години перед прилетом літака Джансона до Риму. „Дозволимо собі запитати — пише „Ль Темпо" — з цілою пошаною до Його Святости і його приятелів та дорадників, де був Ніл Папа сьогодні і які відносини були б сьогодні в Католицькій Церкві, як би Америка не врятувала була нас від Гітлера та не зупинила перед нашими кордонами Сталіна і його наступників?" Названий римський щоденник особливо критикував роздачу журналістам у Ватикані світлини з прийняття Папою Павлом VI біля Андрея Громика. Коли спитали речника Ватикану про його становище супроти того голосу римського щоденника, він відповів: „Ми не полемізуємо з газетами".

Група совєтських учених склала Комітет для оборони прав людини

Москва. — Видатний совєтський фізик, творець совєтської водневої бомби, Андрей Захаров, як теж два інші учені — Андрей Н. Твердохлєбов і Валерій Халідзе підписали й роздали закордонним журналістам у Москві заяву про створення ними Комітету для прав людини. У тій заяві не критикується безпосередньо совєтської влади ані відносин в СССР, обмежившись до ствердження, що створений ними Комітет подаватиме ініціятиву урядовим чинникам з ділянки прав людини, спираючись на принципах міжнародної конвенції про права людини і на чартері Об'єднаних Націй, та що „конструктивно критикуватиме сучасні відносини в системі леґальних прав і особистої свободи за совєтським законодавством". Автори тієї заяви запевняють, що їх ціллю не буде „приносити шкоду Совєтському Союзові". Однак опозиційний характер заснованого ними Комітету видний із застереження, що до того Комітету не можуть належати члени будь-якої політичної партії, а відомо, що Комуністична партія є монопольною в СССР та що совєтська система виключає існування будь-яких організацій, які не стоять під контролею партійно-державного апарату. Три названі совєтські учені підписали були разом із 6-ма іншими видатними ученими листа до Верховного Совєта проти засудження в минулому місяці на 5 років кацету видатного математика Пімєнова.

Тисячі осіб згинули в катастрофі циклону і повені у Пакистані

Дакка, Пакистан. — Страшна катастрофа сталася в Східньому Пакистані, який від півдня межує з Бенгальською затокою Індійського океану. Циклон, який гнався з силою 120 миль на годину, спричинив хвилі висоти на 20 стіп морської хвилі, при чому Бенгальська затока виступила з берегів. Води затопили цілком ряд тісно заселених острівців. Коло 50 таких островів все ще відрізані цілком від зовнішнього світу. Припускають, що коло одного мільйона осіб залишилось без даху над головою. Офіційно подано понад 16.000 жертв, що згинули під руїнами будинків чи від повені, але деякі газети твердять, що число жертв дійде навіть до 100.000. На одному з островів згинуло к. 15.000 прибулих туди з суходолу ґіндуських прочан. Відбуваються похорони: в одному похоронено 5.000 осіб, а дальших 3.000 домовин були приготовлені до похорону. Сотні тисяч акрів управної землі опинилися під водою із цілком або частинно знищеним збором, а тіла селян розсіяні по полях. Пакистанський уряд звернувся за допомогою до Міжнародного Червоного Хреста, який з черги висотував заклики до 112 крайових Червоних Хрестів, щоб поспішили з допомогою. Президент Ніксон вислав пакистанському президентові Мохаммадові Ягія Ханові депешу з висловами співчуття і заявою про готовість допомогти. Американський амбасадор відбув негайно нараду з пакистанськими урядовцями про те, у чому найнеобхідніша негайна допомога.

ДИРЕКЦІЙНА РАДА ЗУАДКОМІТЕТУ ВІДБУЛА НАРАДИ

Філядельфія. — В суботу 14 листопада відбулося тут у готелі Бенджамін Френклін засідання Дирекційної Ради Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, на якому присутніми були також 17 українських студентів високих шкіл Філядельфії, які добровільно зголосилися до суспільної праці ЗУАДКомітету. Відкрив наради президент ЗУАДК-ту доктор Володимир Галан, який звернув увагу, що між присутніми є чотири групи: директори ЗУАДК-ту, представники Української Щадниці у Філядельфії, яка щедрими датками підтримує ЗУАДК і є господарем того зібрання, пані з Суспільної Служби при Щадниці та гурт студентів. У короткому звідомленні, д-р Галан згадав про допомогову акцію для українців в Юґославії, яка є на викінченні, при чому вислалася одягів і ліків вже закінчилась. Відчитав листа від голови Українського Комітету в Бразилії о. Петра Вальцара, ЧСВВ, з детальними інформаціями про потреби бідних українських фармерів у Бразилії та конкретні можливості допомоги. Д-р Галан поінформував, що ту допомогу можна вести безпосередньо та посередньо, через КАРЕ й програму „Альянс для прогресу", однак найбільші труднощі створює політична ситуація в Бразилії та бюрократична формалістика: американська організація КАРЕ, одним з директорів якої є також д-р В. Галан, від пів року чекає на оформлення свого договору з бразилійським урядом. Доповідач піддає ідею, щоб українські банки і щадничо-позичкові каси в ЗСА стали членами юнії південно-американських щадниць, — треба ще перевірити правничі і формально-правні подробиці. Інформує, що Українська Студентська Громада у Філядельфії зголосила бажання познайомитися з працею ЗУАДК-у і що гурт її членів заявив готовість взяти активну участь в суспільній праці, яку ЗУАДК вважатиме за потрібну. Місцевий меценат Юрій Лесюк, який пожертвував на ЗУАДК спершу 2.000 дол. і після того створив фондацію при ЗУАДК-у у висоті 20.000 дол., склав тепер 500 долярів на започаткування тієї суспільної праці студентів. Д-р В. Галан у своєму звіті про допомогову акцію для потерпілих від землетрусу в Юґославії склав окрему подяку гол. предсідникові УНСоюзу Йосипові Лисогорові та дир. Маріянові Коцеві за спеціяльні труди, покладені в цій акції. Про хід тієї акції і висліди прилюдні дізналися з докладного протоколу з останнього засідання Дирекційної ради з 2 травня ц. р., що його відчитала пані Оксана Генґало. Екзеку-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Студенти Манітоби виступили в обороні Валентина Мороза

Вінніпеґ. На окремій сесії для відзначення 25-ліття існування Організації Об'єднаних Націй, влаштованій Вінніпезьким відділом ОН, українські студенти з рамени СУСК при Манітобському університеті представили Сесії протест проти русифікації в Україні і проти закритого суду над Валентином Морозом, молодим українським істориком. Конференція відбулася в будинку Норквей, в суботу 24-го жовтня, ц. р. Крім місцевих представників в конференції брали участь делеґати з інших частин Канади, включно з представником Екзекутиви Національної Асоціяції ОН в Канаді з Торонта.

Над В. Морозом, викладачем сучасної історії в Педагогічному Інституті в Івано-Франківському, є запланований повторний закритий суд за „антирадянську пропаґанду й агітацію". В. Мороз був перший раз арештований у серпні 1965 р. і засуджений на закритому суді на 4 роки важкої праці в Мордовському концентраційному таборі для політичних в'язнів. В тому часі Мороз закидали авторство „Репортажу з заповідника Берії" (листа до Депутатів Верховної Ради УССР), в якому представлено таборові умовини. Цей лист кружляв у переписах в Україні й відтак дістався за кордон. Мороз відбув свій засуд і був звільнений в серпні 1969 р. Він був поновно заарештований 1 червня 1970 р. з Івано - Франківському, де плянується новий закритий суд над Морозом за „антирадянську пропаґанду й агітацію". Йому знову ж закидують писання, в яких засуджується систематична русифікація України. Його колеґи і друзі в Україні протестують проти арешту і просять перевести над ним відкритий суд. Морозові 34 роки; він одружений і має одного сина.

Студенти висловили свою прохання, щоб місцевий Вінніпезький відділ і учасники Конференції ОН вислали протестні листи до Об'єднаних Націй у Ню Йорку і до інших державних мужів проти насилування совєтським урядом принципу прав людини на збереження і розвиток своєї культури, які ці державні установи ОН домагалися від совєтських властей відкритого суду над Валентином Морозом і щоб петиція була видана в обороні В. Мороза. Конференція прийняла це звернення студентів.

Проф. д-р Е. Жарський переобраний на голову Шкільної Ради

Ню Йорк. — В неділю, 15-го листопада, тут у приміщенні УНДому відбувся Загальний З'їзд Делеґатів Шкільної Ради, в якому взяло участь понад 40 делеґатів. Були це управителі шкіл, спонзори і представники педагогічних рад, які заступали українські школи з міст Чикаґо, Дітройт, Клівлend, Сиракюзи, Ню Гейвен, Філядельфія, Вашингтон, Ню Йорк, Нюарк, Джерзі Сіти та інші школи з метрополітальної округи.

Нарадами З'їзду проводив голова Шкільної Ради д-р Едвард Жарський. Після звітів членів Управи відбулася жива дискусія, в якій порушено багато організаційних, методичних і виховних справ, а вкінці уділено уступаючій Управі абсолюторію. На внесення Номінаційної Комісії вибрано нову Управу Шкільної Ради у складі: д-р Едвард Жарський — голова, дир. Маріян Дуб (Клівленд) і інж. Данило Березовський (Дітройт) — заступники голови; мґр Ірина Пеленська (Філядельфія), проф. Степан Стецик (Ню Йорк), проф. Стефан Демчишин (Ню Йорк), д-р Юлія Назаревич (Чикаґо), д-р Олександер Лужницький (Філядельфія), д-р Володимир Лотоцький (Філядельфія), д-р Софія Карпінська (Ню Йорк) і проф. Михайло Лисогір (Ню Йорк) — члени Управи; Контрольна Комісія — д-р В. Стецюк (Джерзі Сіти), дир. О. Кулинич (Йонкерс), мґр М. Кобаса (Ню Йорк) і пані Надія Кух (Джерзі Сіти).

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Світ праці і вибори

Можна дискутувати про те, чи проповідуване в останній передвиборчій кампанії през. Ніксона і віце - през. Егню гасло „закон і порядок" було атракційним і дало добрі практичні наслідки. Але бездискусійним виявився вплив безробіття і дорожнечі на голосування виборців. І коли тенденційними й безпідставними є докори ліберальних коментаторів на передвиборчу діяльність през. Ніксона, то Президент безумовно допустився помилки, коли злегковажив у своїй кампанії актуальний економічний момент.

Робітничі спілки в Америці не можуть диктувати своїм членам, як вони мають голосувати. Але величезною політичною силою є взагалі світ праці, маси робітних громадян, бо вони керуються у своєму голосуванні тими фактами, які їх найбільше цікавлять, а при всій ідейності людей не можна відмовляти їм не тільки права, а й обов'язку дбати за свій матеріяльний стан і реагувати на явища, які б'ють по їх кишені. Такими явищами є інфляція, упадок вартости доляра, зріст дорожнечі, безробіття.

Очевидно, що це суща демагогія закидати Урядові Ніксона, мовби він єдиний винуватець цих господарських лих. Політика попередніх двох урядів аж надто щедрого видатковання була безпосереднім поштовхом до господарського „буму", під час якого безробіття не переступило з початком 1969 р. 2,800,000 осіб. Але державний дефіцит на понад 11 більйонів дол. у 1968 р. і державна заборгованість на астрономічну суму 440 більйонів дол. мусіли привести до інфляції, яка з черги приспішує спіралю цін та платень і сприяє дорожнечі. Тому заходи проти інфляції невідхильно сполучені з прикороченням економічного розгону, а внаслідку й із зростом безробіття. Уряд Ніксона не вхопився радикальних протиінфляційних заходів, які спричинили б рецесію, але поводиться обережно, йдучи у цій справі „середньою дорогою". Проте, не можна було ані зразу припинити зріст дорожнечі, ані оминути безробіття, яке дійшло до 4,300,000. І противники Уряду, використавши це у своїй передвиборчій кампанії, довели до програ численних проурядових кандидатів.

Тому чуємо, що не „закон і порядок", а „мир і добробут" будуть виборчими гаслами Ніксона у виборах 1972 року. Але щоб це гасло було переконливим, треба, щоб до того часу настав мир і не стало інфляції та безробіття.

Червоний оракул

Оракулом у стародавньому рабовласницькому Єгипті називали ясновидця, жерця, який нібито міг передбачати майбутнє. Свої передбачення такий оракул висловлював так, що розуміти їх можна було по-різному, а тому він мало коли помилявся...

В ролі більш сучасного оракула виступав творець модерної рабовласницької системи В. Ленін. Він обіцяв рай для робітників і селян в СССР через яких 20 років після перемоги большевиків. Насправді ж селяни позбулись землі, робітники — права на страйк, національну інтелігенцію стероризувала комуністична партія — виразник наслідників московських царів. Ще новішим оракулом був, на щастя досить коротко, Гітлер. Він туманними реченнями обіцяв „Нову Европу" та „Новий Лад". Що це мало означати, було видно вже з перших місяців приходу нацистів на землі Середньої і Східньої Европи: терор, безправ'я, кацети...

Московська „Правда" з 9-го листопада 1970 року також виступила в ролі новочасного оракула. Щоправда, газета, рупор ЦК КПСС у Кремлі, завжди ставала в позу віщуна, але, здається, ще ніколи з таким цинізмом і зухвалістю не виступала. Передова зветься „Вірность знаменам Октября", себто жовтневого перевороту, коли большевики перебрали владу від царизму. Після повторення винайденої Л. Брежнєвим формули для збереження та поширення СССР, як новочасної російської імперії — „світову систему соціялізму", „Правда" в передовій подає: „Озброєна теорією марксизму - ленінізму, партія вміє передбачати хід майбутнього суспільного розвитку"... А далі вже цілком в дусі єгипетського оракула: „Під випробуваним керівництвом комуністичної партії робітники, колгоспні селяни, народня інтелігенція в єдиній лаві впевнено йдуть дорогою Жовтня до великої мети".

„Велика мета" для Москви полягає в ліквідації неросійських народів в СССР і в захопленні країн у „систему світового соціялізму" підпорядковану Росії. Червоний оракул говорить, віщує. На жаль, не всі у вільному світі дійсно розуміють зміст його віщувань.

Панас Феденко

Я. А. КОМЕНСЬКИЙ ТА УКРАЇНА

(1)

Мюнхен. — 15 листопада ц. р. довершились трисоті роковини смерти великого чеського ученого Яна Амоса Коменського, знаного у світі більше під латинізованим іменем — Comenius.

Коменський відомий як реформатор - теоретик і практик навчання в школах. Він хотів наблизити шкільну науку до розуміння дитини. Його праця „Мальований світ (Orbis pictus) стала зразковою для букварів і підручників у цілому світі. Коменський був не тільки педагогом, але й богословом, філософом та політичним діячем. Філософічну працю Коменського, писану латинською мовою під назвою „Пансофія", відкрив відомий дослідник літератури Дмитро Чижевський перед другою світовою війною в Німеччині, в архіві міста Галле. В цій статті згадаємо про політичну діяльність Коменського, яка привела його до зацікавлення Україною.

8-го листопада 1620 р. біля Праги на Білій Горі відбулася битва між силами протестантів і католиків. То був початок 30-літньої війни. Протестанти Чеського Королівства покликали на трон німецького курфюрста з Пфальцу Фридриха. Але Габсбурги з м о білізували проти протестантів католицьке військо Австрії, Баварії, Валлонії. Польський король Жигимонт III також послав поміч католицькій Лізі: він намовив запорізьких козаків під командою отамана Русиновського, щоб вони рушили до Праги воювати на боці Католицької Ліги. (Про це в статті чеського історика Ярослава Голля у „Часописі Чеського Музея". 1870 р., ст. 270, Прага).

Поразка протестантського війська на Білій Горі повела за собою утиски проти чеських євангеликів. Особливий вплив між чехами мала „Jednota Bratrska" (Братська Спілка) під проводом Я. А. Коменського. Переслідування протестантів у Чехії примусили Коменського і багатьох інших вірних Євангельської Церкви покинути рідний край і шукати пристановища на чужині, там, де їм була забезпечена воля віри.

Після смерти фанатичного Жигимонта II королем Польщі 1632 р. став толерантний Володислав IУ. За його влади зменшилися утиски проти Православної Церкви і чеська Братська Спілка також могла вільно розвиватися в Польщі, де мала свій осередок у Лєшні.

Як часто трапляється з емігрантами різних часів і народів, вони мріють вернутися в рідний край і сподіваються, що війна і поразка держави - гнобительки дозволить їм оселитися на предківській землі. Поки тривала европейська війна аж до 1648 року, Коменський сподівався перемоги протестантів над католиками. Протестантам допомагав французький уряд кард. Рішельє. Мир між противниками, підписаний 1648 р. в Вестфалії, тяжко пригнобив Коменського. Настрій огірчення звучить у „Заповіті Спілки Братської", що його написав Коменський, довідавшись про Вестфальський мир 1648 р.: Братська Церква пером Коменського нарікала на свій упадок, на вигнання і на те, що про неї забули сусіди, які, „забезпечуючи собі мир, забули про мене і мою батьківщину". Все ж Коменський вірив, що неволя, яку Бог допустив за гріхи народу, минеться, і „влада над твоїми справами знов вернеться до тебе, народе чеський".

Саме 1648 р., коли кінчилася 30-літня війна в Західній Европі, почалася українська революція під проводом Богдана Хмельницького. В тих часах революцію називали „війною". Так, наприклад, Самовидець писав у своїм літописі: „Причина і початок войни Хмельницького..." Граб'янка описав історію „Презільної брани" (великої війни),—події революції Хмельницького.

Українська революція від Дніпра аж до Висли потрясла основи Речі Посполитої Польської. Козацька українська держава збудила великий інтерес у сусідніх і дальших країнах: в Туреччині, в Москві, в Швеції, в Семигороді (Т р а н сильванія). Сербські й грецькі патріоти —борці проти турецької влади, покладали надії на нову козацьку державу над Дніпром.

Коменський і його Єднота Братська в Польщі ставилися спершу з острахом до революції в Україні, яка загрожувала перекинути в Польщі догори дном увесь суспільний устрій, що стояв на панщині. Коменський знав, що селянський визвольний рух, який почався 1648 р. в Україні, знаходив прихильників у селянстві Польщі й Чехії. Відомий універсал Хмельницького до польських селян: „До ляхів, що мають з нами приязнь" (Do Lachów z namie przyjacielstwo trzymających. A. Grabowski, Ojczyste Spominki.) Коменський мав у Польщі й на Литві приятелів - протестантів між шляхтою і магнатами, як, наприклад, Януш Радивил, начальник литовського війська, провідник протестантів. У Чеській Єдноті на еміграції була шляхта і заможне міщанство. Вони були вдячні польському урядові, що дозволив чеським євангеликам жити і вільно розвивати своє культурне й церковне життя.

1650-1654 р. Коменський жив у Семигородській державі в Шаришському Потоку. Там він, на запрошення семигородського князя Раковція, провадив організацію шкільництва. Живучи в сусідстві з Україною, Коменський збирав відомості про тодішні події в міжнародній політиці, що видно з його переписки. Його турбували чутки про воюз між Семигородом і Україною проти Польщі. Загроза для Польщі могла пошкодити чеській Єдноті Братській, і, тому голова цієї Церкви Коменський боявся руїни Польської держави. Його турбував упадок дисципліни в польському війську.

Із Лєшна писав Коменський у Семигород до впливового шляхтича Клобушицького при дворі кн. Раковція про турботу, що настала через відомості про воєнну загрозу Польщі від шведів, українців (cosaci) і татар:

„Вся наша Польща палає від воєн, горить, тремтить... Мовчатиму про дальші країни — Литву та Україну" (Tacebo de remotioribus oris Lithuania et Ucraina) (A. Patera, Korrespondence J. A. Komenského. Rozpravy České Akademie Věd, Třída III, ročník I, č. 2, ст. 179, Прага, 1892..) Це писано 24 травня 1655 р.

Незабаром вирушило військо шведського короля Карла X Ґустава на Польщу і захопило майже всю польську територію. Шведський король назвав себе „протектором п о л ського королівства".

(Закінчення буде)

І. Дурбак

ДВІ ІСТОРИЧНІ МЕДАЛІ

(З приводу критичних завваг про регіональні видання)

Кожна справа має дві сторони: додатну й від'ємну, ясну й темну, передню й задню, приємну й неприємну, радісну й сумну. Ці паралелі можна множити без кінця.

Такі ж дві сторони має і наш регіональний рух з його виданнями, і на це немає ради. Світла й тіні регіонального руху спостерігаємо на кожному регіональному з'їзді, добачуємо у регіональних виданнях.

На сторінках „Свободи" недавно поміщено два критичні голоси про регіональні видання, що прибільшують їхні неґативні сторінки.

В ч. 157 п. Я. В. пише: „Практична користь видання альманахів, мабуть, ледве чи оправдає ці висококоштовні видання". Але чи п. Я. В. подумав над тим, скільки українці в Америці річно прокурюють, пропивають, видають на поїздки на „вікенди", на бенкети?

Багато людей радо дає на регіональні видання, бо вони підтримують їхню родову й національну гордість, скріплюють їхній духовий зв'язок з батьківщиною, землею їхніх батьків, дідів і прадідів, викликають рої спогадів про літа молодії. На регіональних виданнях наші батьки можуть базувати розповіді про Україну своїм дітям і внукам. Бо любов до батьківщини має свій початок від рідної хати, рідної місцевости й околиці, а пізніше поширюється на всю нашу землю.

У 166 ч. „Свободи" наш письменник, Іван Смолій, родом з Бойківщини, підійшов дуже глибоко до регіональних проблем, одначе тільки з від'ємної сторони! Він пише: „Десь, на якійсь точці, прекрасний задум ініціяторів регіонального руху підмінено пародією, за світлом прийшли тіні".

Я згадав на початку, що кожна справа має свої світла й тіні. Мають їх і регіональні комітети, зокрема ті, що не співпрацюють з нашими науковими установами, як НТШ чи УВАН, або іґнорують свої головні комітети. Бо наші регіональні комітети побудовані так: зверху головний комітет, далі окружні комітети, потім місцеві, вкінці представництва й мужі довір'я. Одначе, для добра справи необхідно, щоб „шафа грала"! Але тут входять в гру різні розходження: особисті, політичні, старі партійні порахунки, різниці віку, освіти, становища, суспільного стажу, престижеві проблеми тощо.

І. Смолій дорікає регіональному рухові, що через нього буцімто занедбано Лемківщину. Існує Організація Оборони Лемківщини, яка видає два місячники, щороку відбувається лемківський з'їзд, на всіх зборах ухвалюється резолюції в обороні Лемківщини, приготовляється Л е м к івський збірник. Всі ці факти перечать закидам І. Смолія.

Дуже прикрий закид „провінційности". Власне москалі закидали і постійно закидають нам, що ми „провінціяли", що треба включатися в „общерусскую культуру, науку, літературу", а не творити „провінційну", малоросійську, хахлацьку, мужицьку літературу.

Кожна країна складається з провінцій, і опрацьовувати науково дану провінцію — це ніякий „смертельний гріх", як виходить з жалів І. Смолія. Це навіть наш обов'язок залишити докладний, правдивий і перевірений опис подій на нашій вужчій батьківщині протягом бодай останніх ста років, бо якщо ми цього тепер не зробимо, коли ще живуть очевидці і свідки багатьох історичних подій, то вже ніхто цього не зробить. Треба знати, що під час воєн і окупацій українських земель львина частина джерельних матеріялів пропала, знищена ворогами, згоріла внаслідок воєнних дій. Коли Тарас Шевченко на підставі розповідей свого столітнього діда міг написати свою найбільшу поему „Гайдамаки", то й ми можемо багато написати на підставі розповідей наших найстарших людей, піонерів нашого громадського життя.

Помиляється п. І. Смолій, коли пише: „появляються спроби історичних студій про дану місцевість, спроби без доступу до архівів, безвиглядні"... В архівах Ватикану, Відня, Парижу, Лондону, Берліну, Царгороду лежать не досліджені досі матеріяли про Україну, що чекають на українських дослідників. Зокрема у Відні є всі наші видання до 1918 р., наша преса, статистичні річники тощо. Але, на жаль, немає на місці українських дослідників, що вишукували б потрібні матеріяли для всіх наших реґіональних редакцій. Діялектичні досліди провадять наші мовознавці на підставі запитників, висиланих мешканцям даних повітів.

І. Смолій слушно нарікає на байдужість до закликів діячів ОПЛДМ, але в цьому не винен реґіональний рух! Також занедбана справа збирання матеріялів до історії української еміґрації в Америці, але... не з вини реґіоналістів, а з браку зацікавлення тими справами збоку НТШ і УВАН. Але в Івана Смолія в усьому „винна невістка", тобто реґіональний рух.

В цілому вільному світі існує добровільний поділ праці згідно з зацікавленням, спроможностями. Не всі можуть братися до „великих речей", бо до того є наші великі люди, що сидять по наших „олімпах". Ми ж, реґіоналісти, такі собі малі люди, що робимо малу роботу, але корисну для нашої культури, історії, краєзнавства, мовознавства. Ми вкладаємо свої малі цеголки у величний храм української культури, і нашу працю напевно справедливо оцінять майбутні українські вчені дослідники.

Реґіоналісти ніколи нікому не забороняли займатися великими, або більш важливими, на думку І. Смолія, справами, тому його жалі до реґіоналістів б е зпідставні. До цього покликаний Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців, і він повинен устійнювати черговість справ „великого світу", що складається власне з „малих світиків", як кожна велика будова складається з молих цеглин і частин. В тому то й біда, що у нас забагато людей займається „великими справами", „високою політикою", що її не вміють добре робити, а немає кому зайнятися „малими справами", що лежать облогом...

Думаю, що треба починати від „малих справ" і доходити до великих, а не навпаки.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ОТРУЄННЯ РТУТТЮ

Ртуть або живе срібло, яке в міжнародній номенклятурі звуть також меркурієм, — часта причина отруєння, іноді фатального. Це, зокрема, обсервується останніми десятиліттями з ростом хемічної індустрії, коли в повітрі збільшуються випари із сполуками ртуті і наше довкілля, особливо вода, занечищується в і дпадками цього важкого металу.

Особливого лиха людям і тваринам завдають промислові підприємства, де вживають ртуть у виробництві різних хемічних сполук, а відпадки відводять у річки та озера. Концентрація ртуті в деяких річках та озерах стала тепер такою високою, що справді загрожує людині. Справа не у самій воді, яка фільтрується у міських водосховищах, а радше у харчах, що їх споживаємо з води. Сюди передусім належить риба, іноді дика птиця — качки і гуси, які живляться рибою та рослинами в занечищених водах. Американські д о с лідники ствердили вже чимало разів високу концентрацію ртуті в організмі качок і риби. Їх споживають люди, не думаючи про те, що разом із тим вводять у себе сильну отруту.

Найбільш занечищеними річками, як алярмує медична література, є ті, які пропливають і н д у стрійними центрами західніх стейтів ЗСА. Під цим оглядом найбільш загрозливими озерами є т. зв. Великі Озера, що межують з Канадою. Ці озера засмічуються відпадками з високим вмістом ртуті і виловлювана в них риба продається на ринку із щораз більшим вмістом ртуті. Занечищення в деяких районах озер може бути таке велике, що дослідники радять їсти рибу із них не більше, як раз на тиждень, щоб уникнути хронічного отруєння.

Ще одне важливе джерело накопичення ртуті — це мука з насіння, яким засівається поля. Попадає ртуть у насіння в процесі його комерційної переробки на посівне насіння вищої якости. Цікаво було б почути про це думку кваліфікованих агрономів. Найбільше турбуються наявністю ртуті в насінні у таких країнах, як Швеція, Норвеґія, Німеччина. В Америці вже також починають цю справу досліджувати.

Гостре отруєння ртуттю подібне до отруєння оливом: металічний посмак у роті, важкий розлад шлунка і кишок, сильні корчі, блювання, біґунка, що іноді переходить у криваве розвільнення, бліда шкіра, нереґулярний пульс, обмежена температура. Згодом припиняється виділювання сечі, що веде до уремії та смерти. Трапляється це лише тоді, коли людина випадково заживе більшу кількість ртуті у якійсь хемічній мішанці.

Хронічне отруєння — таке ж, як при оливі: неприємний посмак у роті, запалення язика, корчі в шлунку та долішній частині черева, біґунка, нудота, болі голови. Згодом — анемія, відсутність апетиту, блідість шкіри і слизових оболонок. Часті також симптоми психічних розладів, які виявляють себе у черґуванні хворобливого піднесення з помітним психічним п р и гніченням. Найчастіша комплікація — хронічне запалення нирок.

Попадає в людину ртуть внаслідок споживання деяких харчів, насичених ртуттю, передусім риби із занечищеної води. Також внаслідок вдихання випарів ртуті або частого контакту з хемікаліями, що мають у собі ртуть, бо цей метал має властивість проходити крізь людську шкіру і таким способом накопичуватися в організмі.

Лікування — лише фахове, і при кожному підозрінні, що може бути затруєння ртуттю — негайна лікарська допомога. Своєчасне лікування дає добрі результати. Профілактика: уникати хемікалій із домішкою ртуті, а з харчів — бути обережним з рибою, що походить із Великих Озер (Суперіор, Гурон, Онтаріо, Мишиґен й Ері). Риба з північних районів Канади, Аляски та морська — не шкідлива.

УЖИВАЄТЕ ГОРІЛКУ ЧИ КОНЬЯК?

Одне й друге, як і всякий алькоголь — дуже шкідливі, і їх можна назвати навіть „ворогом ч. 1", — твердить д-р Д. Фрідман, керівник Американського Об'єднання Психіятрів у ділянці зловживання ліками і наркоманії. У своєму недавньому виступі д-р Фрідман сказав, що алькоголь навіть грізніший за деякі задурманюючі препарати, включно з марихуаною. Він твердить, що в ЗСА є коло 8-9 мільйонів справжніх алькоголіків або людей, які щодня заживають алькоголь у значній кількості. Явище це — надзвичайно грізне для нормального розвитку суспільства, і наслідки його можуть бути катастрофічні як з фізичного, так і з психічного боку.

Як один із доказів для свого твердження, д-р Фрідман навів потрясаюче число: за останній рік у ЗСА згинуло біля 30 тисяч людей на шляхах і вулицях внаслідок алькоголю, що його спожили водії автомашин або пішоходи, їдучи в дорогу або йдучи на прохід. Це не згадуючи численних насильств, грабежів, убивств, побиття, вандалізму, вчинених у стані сп'яніння.

Ми згідні з твердженням д-ра Фрідмана, що алькоголь — це велике лихо. Тож хочемо повідомити наших Читачів, що вслід за нашими брошурами та книжкою з інших ділянок, ми готуємо брошуру про алькоголізм, в якій на базі модерної науки представляємо „другий бік медалі" прославленого алькоголю.

Д-р Михайло Кушнір

ПАТРОН ЛІТЕРАТОРІВ І ЖУРНАЛІСТІВ

(2)

Нині в письменстві бачимо, більше ніж у інших часах, мистецтво. Мистецтво слова. Навіть — ремесло, якого творивом є слово. Визнаючи теоретично, що велике напруження духових сил і великі переживання можуть дозволити „нефаховому" письменникові створити потрясаючий твір, практично — не уявляємо собі письменника без виробленої форми. Письменства без свідомого артизму. Під цим оглядом св. Франціск де Саль найближчий сучасним літературним величинам. Він міг би брати участь у літературних дискусіях на теми „форми", „підходів", стилю і мови. Інша річ, що деколи мусів би доброзичливо посміхнутися, відчуваючи співчуття. Важко було б уявити собі св. Бернарда як лавреата Нобеля чи члена Французької Академії. Св. Франціска де Саль — можна. До речі буде пригадати, що за 28 років перед постанням Французької Академії він заснував у Савої, на італійський зразок, академію, яку назвав Фльорімонтанською Академією.

Письменство є тепер професією. Рідко, на жаль, прибутковою, але професією. Св. Франціск де Саль був, очевидно, єпископом, не професійним літератором. Проте, живучи в часах, коли з винаходу друку зродилася видавнича п р омисловість, він більше ніж інші святі письменники подібний до сучасних працівників тієї промисловости до літераторів. Писав „для друку", дбав про читача і навіть йому „догоджав" (у формі, ніколи в змісті!), ба, одержував авторські гонорари, і в „Філотеї" створив те, що називаємо тепер „бестселером".

Найбільші п и сьменники серед святих — це містики. Головний мотив їх творчости — такий чужий для сьогоднішніх літераторів — бажання утримувати в словах те таємне й невимовне знання, яке вони здобули в контемпляції. Звідси стільки у них приватних сторінок, темних, неначе шифром писаних, навіть у св. Павла, який все таки писав для того, щоб навчати. Чи св. Франціск де Саль був містиком? Містична теологія є його основною темою, але про те, чи спирався він тут не тільки на свідоцтвах, але й на власних духових переживаннях, — він мовчить із ч а р і в н ою дискрецією. А втім, із дискрецією, яка зрештою видається потверджує здогад, що були йому відомі вершини, про які покора не дозволяла йому говорити.

Дальші мотиви письменницької творчости святих — це шукання правди і проповідницько-учительське покликання. Перше дає письменників - філософів, друге письменників - м о р а лістів. Перший, а тим більше другий мотив грав у св. Франціска де Саль значну ролю. Він був не абияким філософом, який не тільки добре знав свого Ангельського Доктора, але вмів його доповнювати, щоб не сказати виправляти. Був духовим провідником, моралістом і проповідником більше, ніж кимнебудь іншим. І саме в тій ділянці мав у собі щось уже навіть не з літератора, але з журналіста. Недарма є водночас патроном журналістів.

Філософ аналізує. Учитель навчає. Проповідник пориває, але й громить. Роблячи це все — і як! —св. Франціск де Саль турбується ще про те, що є, а в кожному разі повинно бути головною турботою журналіста. Пізнавши правду, намагається ще вияснити, уточнити так виразно й чітко, щоб вона була вповні „комунікативна". Навчаючи, не тільки дбає про переказування свого знання, але й стосує при цьому методи, які вважаються тепер ультрамодерною, поступовою педагогією. Він виховує читача, втягає його до співпраці, добивається його с и м п а тії, прагне його зайняти і навіть забавити. Як проповідник і духовий провідник пориває і веде, але починає від приєднування і переконування. Заохочує, популяризує. А втім, у протиставленні до сучасних журналістів облегшує справи дуже важкі, але не робить з легких справ ще легші. Популяризує — не для особистої популярности.

Коріння цього „журналістичного" наставлення св. Франціска криється, очевидно, дуже глибоко. Воно черпає соки з в с е бічно ним опрацьованої теорії тієї чесноти, яка по-французьки називається douceur і є сполукою лагідности, солодкости і неквапливости. „Усе в житті належить робити лагідністю, ніщо примусом. Душі треба притягати, але способом, яким притягають парфуми, себто солодко", — каже св. Франціск де Саль.

Якщо комусь видається, що головним з а в д а н ням журналіста не є вияснювати, займати, бавлячи навчати, популяризуючи повчати і проводити переконуючи, але подавати актуальні відомості, новини і сенсації, той мішає завдання з творивом. Матеріялом, творивом журналіста є, очевидно, новини. Але тільки матеріялом, не покликанням.

Патрон журналістів не був професійним журналістом, так як не був професійним письменником. Його начальною метою як письменника не було, отже, творення гарних творів, але звеличання „відвічної краси і вічно нової". Як „журналіст" мало займався тим, що читачі сучасних часописів називають новинами. Голосив відвічну новину і вічно нову — Добру Новину.

(Кінець)

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ З'ЯСОВУЄ ПРОБЛЕМИ ВНУТРІШНЬОЇ І ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

(Закінчення із стор. 1-ої)

виступила в Об'єднаних Націях проти „доктрини Брежнєва", але чартер ОН не передбачує санкцій проти великої потуги. Широко обговорено рівнож ролю Об'єднаних Націй на Близькому Сході.

Згадують про переслідування українців

Один з американських представників говорив про зусилля Об'єднаних Націй завести приміненя чартеру про права людини та покарати тих, що ці права заперечують. Об'єднані Нації, говорив він, діють у розумінні, що існує принцип „рівности націй та людей", тому тепер Об'єднані Нації вже починають розглядати зажалення приватних „не-урядових чинників. Вправді делеґати совєтського бльоку гостро критикують топтання прав людини в південній Африці, португальських колоніях та інших краях, рівночасно вони з'їдливо атакують всіх хто поважиться згадати про переслідування в ССР. „Ми знаємо, що в ССР переслідують українців, вірменів, татарів та жидів, російських і інших інтелектуалів, які домагаються більше свободи та примінення Загальної Декляраціі про права людини", твердив високий представник американського уряду. З другого боку, Америка ще досі не ратифікувала конвенції проти народовбивства, що тяжко вияснити іншим членам ОН, які вже цей договір ратифікували.

Багато часу було присвячено молоді та її зацікавленю в культурних та політичних процесах. Американський уряд переводить цілий ряд спеціяльних вишкільних курсів для молоді з інших країн. Американська економічна допомога заграничним країнам є частиною американського зусилля зменшити потенціяльні загрози війни та інших нещасть, як пошесті, недоживлення та перенаселення. Внаслідок американської допомоги, деякі азійські держави стали сильними та економічно вистарчальними державами, як Японія, Південна Корея, Тайван та Індонезія.

Національні тертя в СССР

В семінарі про „совєтські справи", представник Державного Департаменту говорив про напруження та тертя серед різних національностей в СССР. Він твердив, що в сучасному конфлікті між Москвою та Пейпінґом обидві сторони використовують та будуть використовувати не-російські національності для своїх цілей.

Назагал, твердили представники Державного Департаменту, постава Америки у світі виглядає бездоганно, одначе американський Уряд мусить бути готовим до дії кожної хвилини, щоб протидіяти різним кризам у зв'язку з його власною закордонною політикою, чи тою, що її веде СССР. Американський уряд, стверджено, виконає всі свої зобов'язання, які зроблено в інтересі Америки та загального миру у світі.

ВІДБУДУТЬСЯ ЗБОРИ МИРЯН УКЦЕРКВИ У ВИПАНІ

Випані, Н. Дж. — У неділю 22 листопада, після Богослуження в церкві св. Івана Хрестителя о 9-ій ранку за переслідувані в Україні Церкви українського народу, о 4-ій по полудні в церковній залі при парохії відбудуться Збори для відзначення річниці 4-го Архиєпископського Синоду українських католицьких єпископів, що відбувся в Римі в 1969 р. Збори влаштовує Відділ Т-ва за Патріярхальний устрій УКЦеркви, в порозумінні з Відділом УККА. Головну доповідь виголосить ред. В. Пасічняк, буде її обговорення та винесення резолюцій, в тому й листа до кардинала Тіссерана. У мистецькій частині виступлять учні Школи Українознавства ім. Лесі Українки у Випані. Головою Комітету є д-р Володимир Базюк.

КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ"

Філядельфія. — Чоловічий хор „Прометей" під диригуванням Михайла Длябоги виступить з концертом у Клівленді 26 листопада, в Рочестері 27-го, а в Торонті 28-го листопада—в четвер, п'ятницю й неділю, під час триденного турне. Акомпаніює проф. Лідія Бульба, конферансьє — актор Богдан Паздрій.

АКТОРКА З УКРАЇНИ ПОБУВАЛА В АВСТРАЛІЇ

Сідней. — Впродовж кількох тижнів гостювала в своєї сестри відома українська акторка Катерина Загорянська, тепер пенсіонерка, яка прибула до родини на відвідини з України. Як родина, так і українські доми в Сіднеї та околицях щиро нею опікувались. Не дивлячись на похилий вік, акторка втішається добрим здоров'ям, всім цікавиться і висловила радість з того приводу, що українці в Австралії плекають свою рідну мову й культуру. Катерина Загорянська народилася 1898 р. в Одесі, закінчила Музико-Драматичний Інститут ім. М. Лисенка в Києві в 1920 р., з 1925 р. працювала в Одеському українському драматичному театрі, створила незабутні образи Мавки в „Лісовій Пісні", Дездемони в „Отелло" й ін. Актриса повернулася в Одесу, де її чекала внучка Марина.

СУМІВСЬКЕ СВЯТО В ЯНҐСТАВНІ

Янґставн, Ог. — У неділю 22 листопада в залі укр. Католицької церкви о 4-й по полудні відбудеться Празник Св. Михаїла — патрона СУМ. Під час святкування буде проведений Апель членів Осередку СУМ ім. полк. Є. Коновальця і переведення старших у групу Дружинників, які складуть приречення. Буде також мистецька частина. Головою місцевого Осередку СУМ-у є Степан Василевич.

ДЕПАРТАМЕНТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЗСА повідомив, що загальна ціна на харчові продукти в цьому році підвищиться на 5,5%, отже значно вище, ніж передбачала адміністрація президента Ніксона. Припускають, що в 1971 р. зростання цін буде сповільнюватись.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що відіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 16

Д-р Р. Смик, Кол Ситі	$ 17.15	М. Денесюк, Дітройт	2.00
Комітет для вшанування, о. Лева Дороша, Мінннеаполіс	15.00	В. Дідошак, Рочестер	2.00
С. Касіян, Чикаґо	10.00	С. Дорош, Торонто	2.00
Г. Королишин, Дірборн Гайтс	10.00	А. Іваночко, Айслінґтон	2.00
М. Костишин, Линбрук	10.00	Н. Ільків, Вашинґтон	2.00
М. Кунка, Вруклин	10.00	С. Жук, Бріджпорт	2.00
О. Михайленко, Маямі	10.00	М. Зін, Філядельфія	2.00
І. Казанівський, Чикаґо	7.80	І. Клеменчук, Савт Аттлеборо	2.00
М. Кінаш, Дітройт	5.00	М. Колій, Рочестер	2.00
Д-р І. Мосійчук, Бофало	5.00	Б. Кучин, Парма	2.00
Н. Харів, Чикаґо	5.00	Л. Ломиш, Данкірк	2.00
П. Вілий, Вунсакет	4.00	І. Миколаєнко, Вашинґтон	2.00
М. Пукіш, Рочестер	4.00	В. Павлюк, Шерон	2.00
С. Сахно, Савт Евклід	4.00	Л. Поліцка, Дулют	2.00
А. Сенчишин, Ірвінґтон	3.60	М. Тулис, Перт Амбой	2.00
І. Світ, Елмгурст	3.30	Г. Турчак, Феніксвілл	2.00
Р. Ільків, Едмонтон	3.20	М. Хруль, Савт Рівер	2.00
О. Коропецька, Валтімор	3.00	П. Лесишин, Спрінґфілд	1.50
Я. Зубаль, Валлінґфорд	3.00	Ю. Вахур, Гемтремк	1.00
М. Ґуреш, Коговз	2.20	М. А. Бебик, Торонто	1.00
А. Чорній Валтимор	2.20	С. Дєдів, Монтреаль	1.00
М. Білецька, Ст. Пол	2.00	Ф. Курляк, Джексон Гайтс	1.00
М. Бодлак, С. Орандж	2.00	В. Савка, Гетфілд	1.00
М. Голубець, Елизабет	2.00	Н. Н., Торонто	0.92
		І. Верес, Торонто	0.80

Посвячення площі під церкву св. Володимира й Ольги в Чикаго

Місцева українська громада пережила небувале піднесення з нагоди торжественного посвячення новонабутої площі під будову церкви та культурно-релігійного осередку великої парафії св. Володимира й Ольги 18 жовтня 1970 р.

„Ще кілька тижнів тому підносилися тут старі опущені будинки. Сьогодні ми стоїмо на вирівняній площі, благословимо її, а за деякий час знов з'являться тут бульдозери й екскаватори, щоб розпочати будівельні роботи. Віримо, що не за горами той час, коли піднесуться тут будівлі, на які не лише парафіяни святих Володимира й Ольги, але й уся наша громада, будемо горді", — сказав д-р Олександер Фаріон, головний радний парафіяльної ради, під час посвячення площі.

Церковні відправи і величава процесія

Церковна програма торжества почалася вечірнею і всенощним в навечір'я цієї пам'ятної неділі, після чого отці душпастирі П. Джулинський і Ю. Габрусевич поблагословили новий фелон та чудову хоругву Сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці.

В неділю ранком була відслужена торжественна літургія соборним чином у Соборі св. Володимира, під час якої співав мішаний церковний хор під дир. Р. Андрушка. Проповідь з нагоди св. Покрови, виголосив о. Ю. Габрусевич. О 10-ій год. розпочався величавий похід-процесія від православного Собору, який служить тепер домом молитви і для українців католиків — парафіян св. Володимира й Ольги, по бульварі Овклей до вул. Супеіор. На п'ять довгих бльоків розтяглася процесія, яку очолювали хрест та американський і український прапори. Сестриці несли ікону Богоматері, а за ними несено хоругви з почотом — парафіяльну, Сестрицтва і Братств Св. Андрея (усі три хоругви є високомистецькими творами, виконаними за проєктом мистця М. Дмитренка). Далі йшли відділи осередків СУМА, пластові курені та групи комбатантів, усі з своїми прапорами (10 прапорів) та молодь Братства св. Бориса і Гліба. Слідував церковний причет — дружина хлопців прислужаючих в дальматиках, парафіяльні радні із св. Євангелією, панотці — о. сов. П. Джулинський, о. протопресвітер Ю. Габрусевич та о. сов. І. Олексюк, парох церкви св. Михаїла з Мільвокі, а далі півці і дяки та чисельний хор, за ними члени Братства і Сестрицтва та понад дві з половиною тисячі вірних. Хор і народ співали релігійних пісень, увесь вуличний рух був затриманий. Колишні вояки 1-ої Дивізії керували зразково порядком, а їм допомагали члени Братства церковних збірщиків.

Коли процесія наближалася до площі, оркестра осередку СУМА ім М. Павлушкова під дир. М. Голіяна грала релігійні мелодії.

„Грядучим поколінням на вічну пам'ять

Біля трибуни отці правили молебень, відтак відбулося Водосвяття, а опісля церемонія посвячення пам'ятного хреста й таблиці та вкопання їх на площі. Перед тим прочитано і вкопано під хрест пропам'ятну грамоту „грядучим поколінням на вічну пам'ять про змагання за помісність і український характер нашої Рідної Церкви". Незабутнім був момент піднесення високого хреста на вісімнадцять стіп, що його підношували десять поважних парафіян різного віку і стажу.

Отець совітник Джулинський виголосив духовне слово до присутніх, закликаючи парафіян до жертвенности на будову Божого храму. Д-р О. Фаріон промовляв від парафіяльної ради й усіх парафіяльних організацій. Він висловив надію, що „від нині до року тут святимемо мури власної святині".

І знову зформувалася процесія, яка з священиками обійшла навколо цю велику площу, при чому панотці святили її. Знов оркестра грала релігійні мелодії, а збірщики і радні парафіяльної ради провели спеціяльну збірку на Будівельний фонд. Ця збірка дала 10 800 долярів.

Під звуки оркестри і загального всенародного співу „Боже Великий" закінчено релігійну частину свята на площі.

600 учасників парафіяльної гостини

За годину в присутності понад 600 осіб розпочалася гостина-обід у великій залі СУМА; молодь засіла в малій залі на вищому поверсі. Не всіх бажаючих можна було примістити. Крім трьох католицьких отців, засів за президіяльним столом православний панотець, протоєрей Евстахій Писар, члени президії парафіяльної ради, будівельного комітету й голови церковних організацій. За окремим довгим столом сиділи представники організацій та установ, міської дільничої організації північно-західнього Чикаґа; всіх гостей понад 600 осіб.

Обід-зустріч відкрив голова організаційного святкового комітету інж. С. Голяш. Д-р Б. Старух, голова Будівельного Комітету, говорив про заходи для придбання площі та про чергові завдання Комітету. Вже заанґажовано трьох архітектів, які опрацьовують проєкти, з яких початком грудня буде прийнятий найвідповідніший. Від жертвенности парафіян й усієї громади буде залежати, за яку суму і якої величини церковно-культурний комплекс будинків будемо будувати. Плянується реалізувати будівлю у двох етапах: перше — церкву і необхідні приміщення у підвалі, а окремо — авдиторію з додатковими приміщеннями для культурних цілей.

Головну програмову промову про значення церковного відродження в Українській Католицькій Церкві та ролю парафій, подібних до Святих Володимира й Ольги, виголосив головний секретар парафіяльної ради д-р В. Маркусь. Крім отців-душпастирів парафії св. Володимира й Ольги та священиків-гостей, виступив цілий ряд промовців з привітами, разом 20 осіб. Окремо слід згадати д-р Б. Шебунчука зі сходу Америки, голову Лікарського Товариства, ОДВУ та церковної комісії при УККА, Омеляна Плешкевича, екзекутивного директора федеральної кредитівки „Самопоміч", інж. Любу Шандру, голову окружної ради Союзу Українок, інж. В. Левицького, представника організації Визвольного Фронту та двох головних радних УНСоюзу — Т. Шпікулу і А. Дорошенка; останній виступав також в імені Православного Собору св. Володимира. Від Координаційного Комітету за здійснення патріярхату виступав д-р Р. Смик. Наспіла низка письмових привітів. Деякі представники організацій склали свої пожертви. Разом пожертв і деклярацій складено на 3 000 дол.

Будуємо для молоді і з молоддю

В багатьох промовах і виступах перекликувався головний мотив: ми мусимо будувати гідний осередок для нашої молоді. Це відчула сама парафіяльна молодь, якої є доволі багато, і разом з батьками включилася не лише до парафіяльного життя, але й до акції придбання фондів на будову. Цій темі присвятив свою увагу і д-р Ю. Городиловський, промовець на обіді, який вміло проводив святочним обідом, як його господар. Д-р Городиловський також торкнувся деяких актуальних справ, зв'язаних з нашою церквою, а головно останнього жалюгідного листа кард. Тіссерана, в якому він квестіонує навіть національне ім'я українців. Промовець закликав громаду до дисциплінованої, але рішучої реакції на подібні витівки, навіть якщо вони походять від високих кол Риму.

Молитвою і словом подяки закінчено гостину.

В. М.

ДИРЕКЦІЙНА РАДА ЗУАДКОМІТЕТУ ВІДБУЛА НАРАДИ

(Закінчення зі стор. 1ої)

тивний директор О. Тарнавський з'ясував розданий приявним фінансовий звіт, звернувши увагу, що хоч сальдо на 31 жовтня 1970 р. становить 96.401.08, а балянс 66.458.75, проте в тій квоті вміщаються допомогові фонди, яких ЗУАДК не може порушувати на адміністраційні цілі. Тому насправді ЗУАДК розпоряджає тепер тільки дрібною квотою 1,-679.62 і ред. Тарнавський підкреслює, що та квота характеризує сумну фінансову ситуацію тієї нашої центральної допомогової організації. З останньої Коляди і Писанки вплинуло всього 3,-614.50 дол., а всі платні — в централі і в Европейському Представництві — становили річно 3,909.88, що є нижче найменшого зарібку одної працюючої людини в Америці. Централя у Філядельфії обходиться тепер тільки одною службовичкою на 3 години праці денно з мінімальною винагородою і всю решту праці переводиться безплатно. — Голова Української Студентської Громади у Філядельфії Микола Куліш з'ясував причини зголошення гурту членів тієї Громади, яка нараховує понад 90 осіб, до суспільної служби: „Студенти прийшли до переконання, що дотепер вони тільки вимагали різного від старшого громадянства — тепер вони вже теж дорослі і тому повинні щось дати громадянству від себе". Голова Комітету Суспільної Служби студентів, Роман Петик, студент урбаністики у Пенсильвенійському університеті, з'ясував, що за проєктом тієї суспільної служби, що її студенти вестимуть у співпраці з ЗУАДК, студенти допомагатимуть членам української громади у Філядельфії користати з існуючих урядових допомогових джерел, чого багато потребуючих наших людей не робить, просто не знаючи тих практичних можливостей. Бюро студентського Комітету Суспільної Служби буде знаходитись в домівці ЗУАДК. Заступником голови є Христя Білинська, секретарем і скарбником Мотря Кушнір, яка закінчила студії при Темпел університеті. Членами того студентського проєкту є Олена Бережницька, Тереса Бойко, Донна Гундерук, Марія Медуха, Тамара Стадниченко, Люба Васютин, Євген Криволап, Микола Куліш, Орест Кулиняк, Володимир Лупань, Святослав Макаренко, Ізидор Ратич, Антін Рубель і Марко Тарнавський. З черги виголошено звіти Контрольної Комісії, яка попереднього дня — в особах І. Іванчука, д-ра Я. Падоха, І. Поритка, проф. д-ра П. Стерча, інж. І. Скіри й І. Кедрина — переводила контролю. Контрольна Комісія уконституувалась, обравши на свого голову І. Кедрина, на заступника І. Іванчука і на секретаря інж. І. Скіру. Контролю фінансів перевів І. Іванчук, який ствердив зразкове книговодство й ведення рахунковости. Д-р Я. Падох, перевівши контролю стану двох реальностей ЗУАДК-у, при 5020 Олд Йорк Ровд і 4829-4835 на 6-ій вул., вказав на корисність з обох тих реальностей: в одній приміщена централя ЗУАДК, друга реальність ще обтяжена гіпотекою і тому мусить приносити дохід з комірного. Однак той дім при 6-ій вулиці був закуплений на приміщення для старших віком осіб, зокрема наших ветеранів, і тому треба обміркувати практичні можливості передачі дому на таку місію. Дир І. Поритко з жалем звернув увагу, що тільки 25 наших організацій в ЗСА склали в цьому році свої членські внески до ЗУАДК-ту і що квота 335 дол., як членські внески за біжучий рік, є жалюгідною малою часткою бюджету. Ред. Іван Кедрин у загальному звіті Контрольної Комісії ствердив, що Коляда і Писанка перестали вже бути базою річного бюджету ЗУАДК-ту, який найменше мусить мати 10.000 дол. Збірка на допомогу українцям в Югославії дала 31,957.40 дол. З тієї суми безпосередньо видатковано на допомогу 9.013 дол. та посередньо дальших 3.-750 дол. З центрального пункту в Джерзі Сити вислано одягів на кругло 320.-000 фунтів і 10 скринь ліків. Контрольна Комісія висловила вимогу, щоб появився докладний звіт з тієї допомогової акції. 8 березня 1969 р. покликано до життя Координаційну Раду Української Служби при ЗУАДК, але координація допомогової акції дотепер ще не наладнана. Контрольна Комісія ствердила, що дисонанси між ЗУАДК та деякими іншими установами полягають на відсутності узгіднення, до якого повинно прийти якнайскоріше. Головною метою ЗУАДК залишається надалі: 1) несення допомоги незаможнім старшим віком особам, 2) незаможній молоді і 3) потребуючим українцям поза Америкою. Европейське Представництво допомагає не американським українцям і тому на його збереження повинні давати певні суми й інші заможні українські громади в світі, зокрема канадійсько-українська. — Передобідню частину нарад завершило висвітлення невеликої частини документарного фільму про українців в Югославії, що його — засобами від ЗУАДК — зладив студент Микола Куліш. „Темпл - університет дав 500 дол. на виготовлення англійської версії фільму. — Після спільного обіду відбулася дискусія над звітами, в якій заторкувано такі справи, як: належність ЗУАДК-ві ще коло 60.000 дол. від прибулих його заходами нових — тепер уже заможних імігрантів, — справа координації праці з іншими центральними організаціями, — справа обов'язкового покращання адміністраційного апарату ЗУАДК-ту, — справа організації більшого числа членів та організованого стягання від них дрібних членських внесків, — справа історії ЗУАДК-у „Брат Братові" і ін. Голова Союзу Українок Америки й голова Координаційної Ради Суспільної Служби інж. Стефанія Пушкар з'ясувала причини, чому дотепер ще не наладнана якслід координація суспільної допомоги. Пригадала, що не тільки мистецькі ансамблі „Кобзар" і „Прометей" дали концерти в користь акції допомоги українцям в Югославії, але пані Рома Прийма склала на на ту ціль повний дохід з вистави „Квіт Папороті" у висоті 2.325 дол. — Прийнято до відома всі звіти, як теж прийнято рекомендації Фінансової Комісії, що її очолював дир. Петро Пуцило та членами якої були проф. П. Стерчо, д-р М. Ценко і С. Спринський. Фінансова Комісія висловила м. ін. признання Українській Щадниці у Філядельфії та поставила її за приклад іншим українським щаднично-позичковим касам щодо жертвенности на ЗУАДК. Прийнято теж резолюції, запропоновані Комісією, яку становили ред. І. Кедрин, д-р І. Скальчук і інж. І. Скіра. На час недуги скарбника ЗУАДК-ту проф. Б. Гнатюка обрано на касира п. Юрія Лесюка. — Приявними на нарадах, крім групи студентів, було коло 50 осіб, між ними три члени Екзекутиви УНСоюзу — гол. предсідник Й. Лисогір, гол. касир дир. П. Пуцило і гол. секретар д-р Я. Падок. Закінчено наради під вечір.

Український Народній Дім в Гартфорді, Конн.

Щаслива громада, яка має свій власний Український Народний Дім. Таке у нас почування, коли сидимо ми в модерній, гарно удекорованій залі УНДому при столах накритих до спільного товариського обіду, який управа У.Н.Д. в Гартфорді кожного року (вже 5-ий рік) уряджує для своїх членів.

У.Н.Дім в Гартфорді збудовано й відкрито в жовтні 1965 р. завдяки великій жертвенности й посвяті громадян при допомозі Українського Народного Союзу який уділив УНДомові поважну морґеджову позичку.

Як виглядала б наша українська громада, коли б наші товариства не мали приміщення на свої сходини, імпрези, забави. Де примістимо нашу молодь, коли б не було в УНДомі просторих, гарних кімнат для своїх сходин, проб і вечірок? Управа У.Н.Д. робить все, що в її силах, щоби наші товариства, а головно молодечі організації могли якнайкраще розвивати свою діяльність і почувати себе, як „у власній хаті".

Такі думки висловив голова УНД Петро Титор та в такому змислі в своїй промові говорив А. Рудзінський, підкреслюючи нашу турботу за нашу українську молодь.

Дир. Р. Романишин говорив про значення УНДому для організованого життя громади та висловив подяку управі, а головно голові П. Титорові та секретареві В. Теслі за їх безкорисну, щоденну працю для УНДому.

Заст. голови В. Василенко, який проводив програмою привітав почесного гостя отця монсеньйора С. Баландюка, бувшого голову УНД, поіменно представників наших товариств і організацій, заслужених членів „тисячників" (в найважчій фазі будови УНД дарували, чи позичили тисячі), працівників бінґа, які стало, безкорисно обслуговують цю гру, що дає поважні доходи УНДомові і всіх інших членів, що безкорисно помагають у веденні УНДому.

Приємною точкою в програмі був виступ запрошеного гостя з Ню Йорку Миколи Понеділка. Публіка вітала і нагороджувала його безконечними оплесками а відтак розкупила його книжки. Молитвою розпочато і закінчено цей товариський обід, а потім був танковий вечір при оркестрі Івана Матіяша.

Коли б У Н Дім був тільки барою і домівкою для весіль і забав — було б зайвим про нього говорити і писати. Тут на чужині УНДім це репрезентаційний центр української громади.

Жаль, що багато ще наших свідомих громадян, хоча вони самі і їхні діти з УНДому користають, але на численні заклики управи стати членами, вплатити свій уділ та скріпити матеріяльно цю важливу установу — залишають без відповіді.

УНДім є власністю і служить цілій українській громаді і тому управі У Н Дому, яка прийняла на себе велику відповідальність і всі клопоти зв'язані з провадженням УНДому належиться всебічна і солідна допомога цілої нашої громади.

Е. Г.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, Ч. 6464. Тарзан старається врозуміти доктора Доміні

I'M DISTURBED, NURSE NAOMI, BY YOUR IGNORING MY ORDERS! WE DOCTORS SOMETIMES MUST SUFFER INSUBORDINATION FROM OUR PATIENTS... BUT NOT DISOBEDIENT NURSES!
YOU, DOCTOR DOMINIE, SAID ONLY DANGEROUS SPINAL SURGERY MIGHT RESTORE NURSE NAOMI'S LEG NERVES AND MUSCLES! IT WAS CHIEF MEDU AND MOMBAI-NOT YOU- WHO GAVE HER HOPE THAT SHE'D WALK AGAIN!
YOU DON'T UNDERSTAND, TARZAN! IN THE MEDICAL PROFESSION THERE'S NO PLACE FOR A NURSE WHO DISOBEYS HER SUPERIOR!
BUT, DOCTOR DOMINIE! YOU'RE NOT IN YOUR HOSPITAL! YOU'RE DEEP IN AFRICA! I DON'T WANT HER UPSET, NOW, BY YOU!
4-19 6464
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Я стурбований, сестро Наомі, твоїм нехтуванням моїх розпоряджень! Ми, лікарі, інколи мусимо терпіти непослух наших пацієнтів, але не неслухняних медсестер.

Ти, докторе Доміні, сказав, що тільки небезпечна операція хребетного стовпа могла б оживити нерви й мускули в ногах медсестри Наомі. Це були вождь Меду й Момбай, а не ти, які дали їй надію, що вона зможе знову ходити.

Ти не розумієш, Тарзане! В лікарському світі нема місця на медсестру, яка не повинується своєму зверхникові.

Але ж, докторе Доміні. Ти не є в своєму шпиталі. Ти — глибоко в Африці. Не хочу, щоб тепер ти псував їй настрій,